

Elektronik Vergi Uygulamalarında Türkiye'nin Durumu

Hakan Güzeloğlu
Şirket Ortağı,
Vergi Bölümü

Günümüzde küreselleşme ile bilişim ve enformasyon teknolojisi büyük bir hızla ilerlerken internet hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Kurumlar interneti ticari faaliyetlerinin her aşamasında ve her türlü işlemleri için yoğun bir şekilde kullanarak kendilerine hem hız hem de optimal fayda sağlamaktadır. Kamu kurumlarının da gelişen bilişim teknolojisine ayak uydurması ve buna uygun bilişim altyapılarını oluşturması zorunlu hâle gelmiştir.

Ülke vatandaşlarının paydaş durumunda olduğu e-devlet uygulamalarında vatandaş odaklı bir e-devlet anlayışı esas alınmalıdır. Böylece kamu hizmetlerinden daha hızlı yararlanılması mümkün olacak, devletin gelirleri artarken toplumun ihtiyaçları karşılanacaktır. E-uygulamalar vergi kaçakçılığının önüne geçerek ülkelerin vergi gelirlerini güvence altına almakta kalmayıp kamu hizmeti kalitesini de yükselterek mükelleflerin işlem hızının artmasını sağlamaktadır.

Ülkemizde vergi uygulamasındaki maliyetleri düşürmek ve teknolojik gelişmelerden faydalanmak amacıyla elektronik vergi uygulamalarına geçilmektedir. Maliye Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen uygulamalar ile mükelleflerin vergi işlemleri nedeniyle üstlendiği maliyetler azalırken hizmet hızı ve kalitesi artmaktadır. Gelir İdaresi Başkanlığı'nın internet sitesindeki verilere göre e-fatura, e-defter, e-arşiv geçişleri ile hem 115 bin adet ağacın kesilmesinin önüne geçilmiş hem de 750 milyon TL'lik bir tasarruf sağlanmıştır. Ayrıca Gelir İdaresi Başkanlığı e-bilet, e-arşiv, e-fatura, e-defter, e-ticaret, e-yoklama, yeni nesil ödeme kaydedici cihazlar ve benzeri uygulamalar, kayıt dışı ekonomiyle mücadelede de önemli bir katkı sağlamıştır.

Türkiye’de Elektronik Vergi Uygulamalarının Başlangıcı

2015-2016 Dünya Ekonomik Forumu raporuna göre Türkiye en son teknolojilerin uygulanabilirliğinde 140 ülke arasında 55’inci sırada yer almaktadır. Günümüzde hayatımızda birçok uygulamayla yer alan e-vergi sistemi 1998 yılında Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından Vergi Dairesi Tam Otomasyon Projesi (VEDOP) kapsamında başlamıştır. Devamında Vergi Dairesi, Merkezi Kayıt Kuruluşu ve bankaların üçlü sacayağı olarak oluşturduğu elektronik ortamda hacze izin veren e-haciz uygulaması 2006 yılında hayata geçmiştir.¹

Türkiye’de Elektronik Vergi Uygulamalarının Hedefleri

Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayımlanan 2015 yılı faaliyet raporunda ifade edildiği üzere 2015 yılında Başkanlığa 225.203 adet evrak gelmiş ve 128.653 adet evrak ise gönderilmiştir. E-Devlet uygulamasına geçilmesiyle evrak sayısında ve dolayısıyla iş yükü ve ekonomik maliyetlerde azalış yaşanması hedeflenmektedir.²

Bununla birlikte e-bilet uygulamalarının yaygınlaştırılması ve havayolu, etkinlik faaliyetleri (spor, sinema, tiyatro, konser vb.) için düzenlenen biletlerin de e-bilet olarak elektronik ortamda düzenlenebilmesi, muhafaza ve ibraz edilebilmesi hedeflenmektedir. E-arşiv uygulaması ile adet olarak çok fazla sayıda Vergi Usul Kanunu’nda tanımlanan tevsik edici belgelerden üreten mükelleflerin, bu belgelerin ikinci nüshalarını kağıt ortamda saklamaları ihtiyacından kaynaklı yüklerinin önüne geçilebilmesi amaçlanmıştır.

397 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile düzenlenen e-fatura uygulaması ile kayıtlı mükelleflerin birbirleri arasında

düzenleyecekleri faturaların, elektronik ortamda oluşturulması, iletilmesi, muhafaza ve ibraz edilmesi mümkündür. Bu sayede en az bir asıl ve bir suret düzenlenmesi gereken fatura tamamen elektronik ortama taşınarak mükellefler üzerindeki arşivleme, postalama, işleme gibi birçok maliyet unsuru ortadan kaldırılmıştır.

E-defter uygulaması ile bilanço usulüne göre defter tutan Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerinin daha önce kağıt ortamda tuttıkları yevmiye defteri ile defter-i kebirin elektronik ortamda tutulmasına, muhafaza ve ibraz edilmesine olanak sağlanmıştır.

E-ticaret düzenlemelerinde internet üzerinden mal ve hizmet satışında düzenlenecek faturalara ilişkin düzenlemelere de yer verilmiştir. Bu kapsamda internet üzerinden satış yapan ve 433 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nde belirlenen koşulları sağlayan mükelleflerin e-arşiv uygulamasına geçmesi zorunlu tutulmuştur.

Yukarıda sayılan düzenlemelerin tamamı ile mükelleflere birçok avantaj sağlanmakta olup bununla birlikte Gelir İdaresi Başkanlığı’nın denetim olanakları da artırılmıştır. Bu sayede firma ve sektör bazında karşılıklı incelemeler, transfer fiyatlandırması analizleri ve çapraz kontrolleri vergi inceleme elemanlarınca gerçekleştirilebilecektir.

Türkiye’de E-Vergi Uygulamalarının Genel Durumu

58’inci Hükümet tarafından hazırlanan acil eylem planında E-dönüşüm Projesi’ne yer verilmiştir. Söz konusu projenin süreçleriyle ilgili olarak Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Müsteşarlığı görevlendirilmiş olup DPT bünyesinde

Bilgi Toplumu Dairesi Başkanlığı kurulmuştur. 27 Şubat 2003 tarihinde yayımlanan 2003/12 sayılı Başbakanlık genelgesi ile de E-dönüşüm Projesi'nin amaçları, kurumsal yapısı ve uygulama esasları belirlenmiştir.³ Bu çerçevede kamu kurumlarında teknolojinin etkin kullanımını zorunlu kılan dört temel unsur bulunmaktadır:

- Vatandaşın, değişen ve gelişen yaşamsal beklentilerinin sürekli olarak yükselmesi
- Hizmet sunma maliyetinin teknolojilerin yardımı ile düşürülebilecek olması
- Küresel rekabetin inanılmaz boyutlara ulaştığı dünya ölçeğinde, sağlıklı ekonomik gelişimin ne denli önemli olduğu açıktır. Böylesine yoğun bir ortamın en önemli taşı, doğru bilgiye en çabuk biçimde ulaşabilmek, hızlı ve doğru karar verebilmektir. Kamunun lokomotif görevi üstlenerek karar süreçlerini desteklemesine ve yönlendirmesine gereksinim duyulması
- Daha tutarlı, daha etkin ve daha güvenli bir yöntem ve üretim altyapısını oluşturabilmek için, kamu verimliliğinin ve şeffaflığının artırılmasına duyulan gereksinimdir.⁴

Dünya Ekonomik Forumu tarafından hazırlanan Küresel Rekabet Raporu'nda ülkelerin en son teknolojileri uygulayabilme imkânları incelenmiş ve bu konuda çeşitli veriler esas alınarak bir sıralama yapılmıştır. Bu sıralamanın yapılmasında ülkelerin hizmet sunum şekilleri, teknoloji üretme yetenekleri, insan sermayesi ve hukuki alt yapıları gibi kriterler önemli rol oynamaktadır.

En Son Teknolojiyi Uygulayabilme Sıralaması 2015-2016

Sıra	Ülke	Puan
1	Finlandiya	6,6
2	ABD	6,5
3	Norveç	6,5
4	İsveç	6,5
5	Birleşik Krallık	6,5
...		
53	Mauritius	5,0
54	Azerbaycan	5,0
55	Türkiye	5,0
...		
140	Myanmar	2,7

Türkiye 2015 yılında 5,0 puan ile 55'inci sırada yer almaktadır. Bununla birlikte raporda Türkiye yenilik kapasitesi açısından 3,8 puanla 83'üncü sırada yer almaktadır.

Yenilik Kapasitesi Sıralaması 2015-2016

Sıra	Ülke	Puan
1	İsviçre	6,0
2	ABD	5,9
3	İsrail	5,9
4	İsveç	5,7
5	Almanya	5,6
...		
81	Vietnam	3,8
82	Nijerya	3,8
83	Türkiye	3,8
...		
140	Mauritania	2,6

Türkiye, ileri teknoloji ürünlerinin tedariki açısından ise 3,7 puanla 39'uncu sırada yer almaktadır.

İleri Teknoloji Ürünlerinin Tedariki Sıralaması 2015-2016		
Sıra	Ülke	Puan
1	Katar	5,6
2	Birleşik Arap Emirlikleri	5,4
3	Malezya	5,3
4	Singapur	5,0
5	Lüksemburg	4,7
...		
37	Kenya	3,8
38	Hong Kong SAR	3,8
39	Türkiye	3,7
...		
140	Venezuela	1,6

Bu veriler, ülkemizin bu konuda alması gereken önemli bir yol olduğunu göstermektedir. Maliye Bakanlığı'nın bugüne kadar atmış olduğu adımlar gelecek açısından umut verici niteliktedir.

Maliye Bakanlığı'nın E-Vergi Uygulamalarında Genel Durumu

Ticari globalleşme, elektronik ticaret ve elektronik devlet yapılanmalarından önce dünya ekonomik hayatına bakılırsa; ödemelerin geleneksel metotlarla yapıldığı, vergilerin de yine geleneksel metotlarla toplandığı ve diğer ekonomik aktivitelerde de benzer uygulamalara gidildiği görülmektedir.⁵ Türkiye'de vergi beyannameleri mükellefler veya vergi sorumluları tarafından elektronik ortamda doldurulup vergi idaresine ulaştırılmaktadır. Mükellefler tarafından internete bağlı bilgisayarlar ve çevrimiçi haberleşme araçları ile vergi dairesine gitmeden vergi ödemesi yapılabilmektedir.

Vergi dairelerinin otomasyonu konusunda bilişim teknolojilerindeki gelişmelerin çok etkili olduğunu söylemek mümkündür. Bu gelişmelerle birlikte vergi mükelleflerinin beyannamelerini elektronik ortamda verebilmeleri, beyannamelere yönelik tahsil ve tahakkuk işlemlerini bilgisayar yardımı ile yapabilmeleri, vergi mükelleflerinin gelir ve servet harcamaları ile ilgili bilgileri elektronik ortamda toplanabilmesi ve en nihayetinde vergi denetiminin bilgisayar destekli olması sağlanmıştır.⁶

E-vergileme sisteminin tam olarak oluşması ve güçlü bir alt yapıya sahip olmasına yönelik olarak, e-devlet projeleri çerçevesinde, Maliye Bakanlığı, e-maliye projeleri şeklinde adlandırılan dönüşüm projeleri geliştirmiş ve hâlen de geliştirmeye devam etmektedir. Maliye Bakanlığı'nın yürüttüğü çalışmalardan Saymanlık Otomasyon Projesi Say2000 bu alanda atılmış adımlardan en önemlisidir. Bunun yanında vergi idarelerinin modernizasyonu kapsamında VEDOP yürütülmektedir. VEDOP çerçevesinde vergi mükelleflerinin tüm vergi borç ve alacaklarının tek kalemde görülebileceği mükellef cari hesapları oluşturulacaktır. E-Tahsilat Sistemi ile vergi daireleri vergi, ceza ve gecikme zamlarını, elektronik ortamda tahsil edecek, vadesi geçen vergi alacaklarının tahsili için ise E-Haciz Sistemi ile elektronik ortamda haciz işlemi gerçekleştirilecektir. Bu sistem için bankaların yanı sıra Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ve Trafik Tescil Müdürlükleri ile elektronik bağlantılar kurularak otomasyon sistemi ve veri paylaşımı yoluyla, vergi borcunu ödemeyen mükellefin banka hesaplarının durumu, gayrimenkul, araba ve diğer mal varlıkları anında görülebilecektir.

İnternet Vergi Dairesi, kamu idarelerinde saydamlık ve kaliteli hizmet sağlama konusunda devletin bireye ait tuttuğu

kayıtlar anlamında ilk uygulamalardandır. Ayrıca e-maliye kapsamında yürütülen Bütçe Yönetim ve Enformasyon Sistemi (BYES), Milli Emlak Otomasyon Projesi (MEOP), Nakil Vasıtaları Vergi Dairesi Otomasyon Projesi (MOTOP) gibi birçok proje bulunmaktadır.⁷

E-Fatura Uygulaması

Genel olarak elektronik fatura sistemi, kurumların düzenledikleri faturalarda bulunan bilgilerin belirlenen standartlarda ve elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığı'na aktırılması suretiyle, faturalara ait ikinci nüshaların kağıt ortamda saklanması zorunluluğunu ortadan kaldıran ve belirli şartlar dahilinde güvenli elektronik imzalı e-fatura kullanılmasına imkân sağlayan bir sistemdir.⁸ Elektronik belge olarak düzenlenen faturaların taraflar arasında dolaşımı ile ilgili oluşturma, gönderme ve alma zamanı gibi önemli kayıtların tarafsız bir biçimde tutulmasını sağlamak ve elektronik belge olarak oluşturulmuş herhangi bir belgenin şekli olarak uygunluğundan emin olmak amacıyla Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından uygulanmaktadır.⁹

Söz konusu e-faturaların gönderilebilmesi için mükelleflerin elektronik fatura kayıt sistemi kapsamında elektronik olarak fatura gönderme izni alması gerekmektedir. Bununla birlikte mükelleflerin alıcılarına iletmek üzere pdf formatında hazırlamış oldukları dosyaların 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümlerine göre güvenli elektronik imza ile imzalanmış olması gerekmektedir.

E-Belge, E-Defter ve E-Kayıt Uygulamaları ve Türk Vergi Sistemi Açısından Değerlendirilmesi

E-belge, tüm mal ve hizmet alımları ile giderlerinin elektronik ortamda belgelenmesidir. E-defter, şekil hükümlerinden bağımsız olarak Vergi Usul Kanunu'na göre düzenlenmesi

şart olan belgelerde yer alan bilgileri içerir. E-defter bilgisayarlı muhasebe programları ile e-belgelerin tamamının ayrıntılı bir şekilde e-kaydının yapıldığı yerdur. E-defter ve e-belge sisteminde bilgilerin bozulmaması, silinememesi ve okunmaz hâle getirilememesi için bir takım önlemlerin alınması gerekmektedir.¹⁰

E-kayıt, elektronik ortamlarda tutulan ve elektronik defter ve belgeleri oluşturan, elektronik yöntemlerle erişilen ve işlenen en küçük bilgi ögesidir. 11.07.2006 tarih ve 26225 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 361 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde VUK'un 242'nci maddesinin ikinci fıkrasında verilen yetkiyle kağıt ortamında tutulan, düzenlenen, muhafaza ve ibraz edilen defter ve belgeler yerine aynı bilgileri içeren elektronik defter ve belgelerin oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafaza ve ibrazına ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir.

E-Haciz Uygulaması ve Türk Vergi Sistemi Açısından Değerlendirilmesi

E-haciz projesi, kamu alacaklarının süratle tahsili, takip masraflarının ve idare ile ilgili kurumların iş yükünün azaltılması, zaman tasarrufu sağlanması ve haciz uygulamalarının elektronik ortamda yapılması amacıyla geliştirilmiştir. 5479 sayılı Kanun'la üçüncü kişiler nezdindeki varlıkların elektronik ortamda haczine imkân veren yasal düzenleme yapılmış, projenin tarafları olan bankalar ile görüşmeler başlatılmış ve proje alt yapısı oluşturulmuştur.¹¹

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunu'nun 8'inci maddesine göre aksine bir hüküm bulunmadıkça tebligat yapılmasında VUK hükümleri uygulanmaktadır.

Tebliğatin usulü VUK'un 93-109'uncu maddelerinde "Vergilendirme ile ilgili olup, hüküm ifade eden bütün belgeler ve yazılar adresleri bilinen gerçek ve tüzel kişilere posta vasıtasıyla ilmühaberli taahhütlü olarak, adresleri bilinmeyenlere ilan yolu ile tebliğ edilir." ifadesi ile düzenlenmiştir.

Bununla birlikte Kanun'un 98'inci maddesinde "Kamu idare ve müesseselerine yapılacak tebliğ bu idare ve müesseselerin en büyük amirlerine veya bunların muavinlerine veya en büyük amirin yetkili kılacağı memurlara yapılır." hükmü yer almakta olup 107/A maddesinde de şu ifadeye yer verilmiştir:

"Bu Kanun hükümlerine göre tebliğ yapılacak kimselere, 93'üncü maddede sayılan usullerle bağlı kalınmaksızın tebliğe elverişli elektronik bir adres vasıtasıyla elektronik ortamda tebliğ yapılabilir. Elektronik ortamda tebliğat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır. Maliye Bakanlığı, elektronik ortamda yapılacak tebliğle ilgili her türlü teknik altyapıyı kurmaya veya kurulmuş olanları kullanmaya, tebliğe elverişli elektronik adres kullanma zorunluluğu getirmeye ve kendisine elektronik ortamda tebliğ yapılacakları ve elektronik tebliğe ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."

E-haciz uygulamalarının, e-devlet projesi kapsamında geliştirilen ve VEDOP'tan EVDO'ya uzayan otomasyonlu vergi dairelerinin çalışma etkinliklerinin bir parçası olduğu söylenebilir. Nitekim Gelir İdaresi Başkanlığı'nın ulaştığı teknolojik yetkinlik seviyesi neticesinde, elektronik ortamda vergi borçlusu mükelleflerin bankalarda mevcut olan likit varlıklarına el konulması hedeflendiğinden amme alacağının daha kolay ve etkin tahsili hedeflenmektedir.¹²

E-haczin önceki uygulama deneyimlerinde, banka hesaplarından fazladan tahsilat yapılması, yalnız bir hesabın bakiyesinin borç tahsilatına yeterli olmasına rağmen mükellefin tüm hesaplarına veya borcuna yetecek miktardan fazlasına blokaj konulması, e-haciz bildirimlerine dayanılarak mükellefin kredibilitésinin düşürülmesi nedenleriyle mükellefin ticari yaşamının olumsuz etkilenmesi benzeri haciz uygulanmasından beklenen hedefin dışında olumsuz sonuçlar da ortaya çıkmıştır.¹³

Maliye Bakanlığı'nın Uygulaması ile Gelecek Olan Yenilikler

E-fatura ve e-defter uygulamasının kapsamının genişletilmesiyle 1 Ocak 2016'da yaklaşık 50 bin mükellefin bu uygulamalardan yararlanacağı düşünülmektedir. Uygulama kapsamında aylık yaklaşık 50-60 milyon e-fatura düzenlenmesi beklenirken kullanıcılarının artmasıyla yıllık asgari 1,2 milyar faturanın da e-fatura olarak muhafaza edilmesi öngörülmektedir.

Bu sayede her yıl ortalama 20 bin ağaç kesilmekten kurtulurken ilave 125 milyon lira da kaynak tasarrufu sağlanacaktır. Bu yolla iki yıl içinde e-fatura uygulamasına kayıtlı kullanıcı sayısının 100 bine, e-defter uygulamasına geçen mükellef sayısının da 50 bine ulaşması amaçlanmaktadır.

Mükelleflere yapılacak bildirimlerin ve tebliğatların elektronik yolla, hızlı ve etkin yapılmasını sağlayacak e-tebliğat uygulaması da Eylül 2015'te hayata geçmiştir. Bu sayede hız, etkinlik ve verimlilik artarken, tebliğatların ulaşım sorununun da ortadan kalkması hedeflenmektedir. E-tebliğat uygulamasıyla yıllık yaklaşık 100 milyon liranın devletin kasasında kalması sağlanacaktır.

Maliye Bakanlığı'nda mükellefler ve mükellefiyetle ilgili olayları, kayıtları ve konuları araştırmak ve tespit etmek amacıyla yapılan yoklama faaliyetlerinde de 1 Eylül 2015 tarihinde yeni bir dönem başlamıştır.

E-yoklama sistemi ile kayıt dışı ekonomiyle mücadele noktasında önemli bir adım daha atılmış olacaktır. Vergiyle ilgili işlemlerin, gelişen bilgi ve iletişim teknolojilerinden faydalanılarak elektronik ortam yoluyla tespiti mümkün hâle gelecek, böylece yoklama faaliyetlerinin etkinliği önemli ölçüde artacaktır.

Uygulama ile yoklamaya ilişkin talebin oluşturulması, yetkili görevlilere iletilmesi, yoklama fişinin düzenlenmesi, onaylanması ve ilgili memura iletilmesi gibi yoklama sürecine ilişkin tüm aşamalar elektronik ortamda gerçekleştirilecektir. Mükellefler, düzenlenmiş e-yoklama tutanaklarını, İnternet Vergi Dairesi aracılığıyla görebilme imkânına da sahip olacaktır.

Dünyada Elektronik Vergi Uygulamaları

Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayımlanan bir çalışmada dünyada elektronik vergi uygulamaları alanındaki gelişmeler aşağıda özetlendiği şekilde sunulmaktadır:¹⁴

AB Ülkelerindeki Uygulamalar

E-fatura uygulamalarının görece eski teknolojiye dayanması nedeniyle gelişen teknolojilere açıklık ve uyum eksikliği yaşanmaktadır. Potansiyel kullanıcıların e-fatura kullanımına adaptasyonu ve güvenlik kaygıları devam etmektedir. Geniş ölçekli yapıların oluşturulamaması nedeniyle KOBİ'lerin katılımı güçleşmiştir. Elektronik faturalamada birden fazla standart ve format bulunması nedeniyle kamu ve mükelleflerin birlikte çalışabilirliği sağlanamamış ve format değişiklikleri ek maliyet unsuru olmuştur.

ABD'deki Uygulamalar

Kamunun e-fatura gelişimine katkısı bulunmamakla birlikte ABD'de e-fatura alanında farklı uygulamalar bulunmaktadır. Şirketler arası pazarlama ya da satış uygulama sektörüyle şirketler ile devlet arasındaki sektör uygulaması farklılık göstermektedir. Tedarikçi şirketlere ilişkin olarak sipariş tahsilat, satın alma ödeme süreçlerindeki e-fatura uygulamasına ağırlık verilmiştir.

Asya Ülkelerindeki Uygulamalar

Çoğu Asya ülkesi e-fatura değişimi konusunda yasal hazırlıklarını tamamlama aşamasındadır. Büyük ölçekli fatura sağlayıcıları kurum portalı ya da internet bankacılığı üzerinden fatura gönderimiyle işe başlamışlardır. Bazı büyük kurumlar hâlihazırda kağıt faturaya paralel olarak fatura sürecinin etkinliğini artırmak için elektronik fatura değişimi yapmaktadır. Çin'de KDV denetimlerine yönelik Golden Tax Project kapsamında KDV kanunlarına uyumu geliştirecek bilgi teknolojilerinin kullanılmasını zorunlu tutulmaktadır. Proje kapsamında e-faturanın bir gereği olarak bilgi teknolojilerinin kullanılması gerekliliğinden bahsedilmiştir. Hindistan'da ise e-fatura çalışmaları hâlen gelişme aşamasındadır. Mevcut uygulama kağıt faturanın pdf formatına dönüştürülüp e-posta vasıtasıyla iletilmesini içermektedir.

Afrika'daki Uygulama

Hindistan'daki uygulamaya benzer olarak pdf faturalar e-posta aracılığıyla veya portal üzerinden müşterilere iletilmektedir. Mısır ve Tunus'ta da elektronik fatura sağlama ve ödeme sistemleri kullanılmaktadır.

Avusturalya'daki Uygulama

Faturaların çoğu kullanıcılara internet ortamında doğrudan veya çevrimiçi indirip yazdırılabilecek şekilde sunulmaktadır.

Sorumlu Vergicilik Bakışıyla

Kayıtların elektronik ortamda tutulduğu, faturaların elektronik ortamda gönderildiği, vergi incelemelerinin elektronik ortamda gerçekleştiği bir dönemde, vergi danışmanlığının da mevcut değişimle birlikte hareket etmesi zorunlu hâle gelmiştir.

İçinde bulunduğumuz dijital çağda, hizmetlerimiz içerisinde elektronik uygulamaların önemini en üst seviyede tutarken özellikle vergi gibi mükellef nezdinde oldukça önemli bir konuda oluşturulan elektronik sistemlerin güvenilirliğinin her zamankinden daha da önemli hâle geldiğine inanıyoruz. Maliyet odaklı ve mükellefin hayatını kolaylaştıran, zamanını değerli kılan, şeffaf elektronik uygulamalar içinde vergi gibi önem arz eden konularda, gerek kamu gerekse özel sektörün, elektronik sistemlerinin oluşturulması ve mükellef bilgilerinin korunması konularında kaliteden ödün vermemesi gerekiyor.

Elektronik ticaretin hızla ilerlediği, yere ve zamana bağlı olmadan internet üzerinden beğendiğimiz bir ürünü ya da hizmeti dünyanın herhangi bir noktasından alabildiğimiz, üreticinin, tüketicinin ve ürünün birbirinden bu kadar uzakta olabildiği bir dünyada, vergi uygulamalarının ve danışmanlığının da aynı dinamiklikte olması kaçınılmazdır. Aksi hâlde değişime ayak uyduramayan her meslek gibi vergi danışmanlığı da ya zamanla önemini yitirecek ya da yerini başka mesleklere bırakması söz konusu olacaktır.

Vergi danışmanlığının önümüzdeki dönemde eski klasik yöntemlerden ziyade, dijital çağın gerekliliklerine entegre olmuş, elektronik ortamlarda oluşturulan kayıtları, üretilen raporları yorumlayabilen, mükelleflere daha etkin ve kısa sürede ulaşılabilen çözümler sunan bir zeminde gerçekleşmesi beklenmelidir.

REFERANSLAR

- ¹ World Economic Forum (2016): **The Global Competitiveness Report 2015-2016**
- ² Gelir İdaresi Başkanlığı (2015): **Faaliyet Raporu**
- ³ Ersan Öz ve Doğan Bozdoğan (2012): "Türk Vergi Sisteminde E-Maliye Uygulamaları" Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi.
- ⁴ Semih Işıksal (2004): **E-Devlet Dönüşümünde Kamu Kurumlarının Yapması Gerekenler**, Türkiye Bilişim Derneği Yayını, Ankara.
- ⁵ Tekin Akdemir ve Ersan Öz (2004): "Elektronik Devler ve Vergi Yönetimi-1", **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı 187.
- ⁶ Güneş Çetin (2010): "Bilişim Teknolojilerindeki Gelişmelerin Vergilemede Kayıt Düzeni ve Denetim Uygulamalarına Etkisi", **Ekonomi Bilimleri Dergisi**, Cilt.2, Sayı.1, s.79-86.
- ⁷ Can Coşkun Aktan (2004): **Türkiye'de E-Devlet**, www.canaktan.org/politika/e-devlet/turkiyede.htm
- ⁸ Çetin, a.g.e.
- ⁹ Salim Karadeniz (2012): "Elektronik Defter ve Fatura Uygulaması", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı:366.
- ¹⁰ Öz ve Bozdoğan, a.g.e.
- ¹¹ Aydın Kocabeyoğlu (2010): "E-Haciz ve Karşılaşılan Sorunlar", **Yaklaşım Dergisi**, Sayı 209, Ankara, s.64-67.
- ¹² Öz ve Bozdoğan, a.g.e.
- ¹³ Kocabeyoğlu, a.g.e.
- ¹⁴ Canan Bağrıyanık (2016): **Dünyada E-fatura**, www.innova.com.tr/pdfs/Dunyada-e-Fatura.pdf